

Аліна Колесник,

*кандидат технічних наук,
доцент кафедри мовної підготовки,
Державний біотехнологічний університет
<https://orcid.org/0000-0002-9890-6040>
м. Харків, Україна*

Інна Удовенко,

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри мовної підготовки,
Державний біотехнологічний університет
<https://orcid.org/0000-0003-2054-2045>
м. Харків, Україна*

Олена Мануєнкова,

*доцент кафедри мовної підготовки,
Державний біотехнологічний університет
<https://orcid.org/0000-0002-2587-6901>
м. Харків, Україна*

Людмила Подворна,

*старший викладач кафедри мовної підготовки,
Державний біотехнологічний університет
<https://orcid.org/0000-0003-2596-5332>
м. Харків, Україна*

Олена Муравйова,

*старший викладач кафедри мовної підготовки,
Державний біотехнологічний університет
<https://orcid.org/0000-0003-2596-6330>
м. Харків, Україна*

Особливості викладання іноземної мови в умовах дистанційного навчання

Peculiarities of teaching a foreign language in distance learning conditions

Анотація. Стаття є дослідженням особливостей викладання іноземної мови в умовах дистанційного навчання. Наголошено, що якісне володіння іноземними мовами розширює можливості та допомагає повноцінно інтегруватись у світове співтовариство, стає необхідною умовою успіш-

ної кар'єри, а дистанційне навчання є ефективним засобом для успішного опанування іноземних мов. На сьогоднішній день, питання методичного обґрунтування використання Інтернет-ресурсів у процесі дистанційного навчання, а також їх впливу на ефективну взаємодію між викладачем і студентами, а також між самими студентами стали надзвичайно актуальними. Саме тому метою статті є висвітлення актуальних питань реалізації інтерактивного навчання на заняттях іноземної мови та використанні інтерактивних платформ Quizlet, Kahoot та Wordwall. Враховуючи методику і специфіку дистанційного навчання іноземної мови, відзначено п'ять ключових переваг застосування дистанційних освітніх технологій порівняно із традиційними методами навчання іноземної мови. Резюмуючи вітчизняний досвід педагогів і дослідників, можна виділити такі найчастіше згадувані інтернет сервіси, що використовуються під час дистанційного навчання – Quizlet, Kahoot та Wordwall. Відмічено, що ефективний зворотний зв'язок, якій забезпечується інтерактивними платформами, активізує навчальну діяльність, а це і є в кінцевому підсумку метою застосування будь-яких сучасних освітніх технологій. Наголошено на тому, що сервіси Quizlet, Kahoot та Wordwall використовують ігрові елементи в рамках навчальної системи, але сама система не перетворюється в гру, і навчальний зміст не зазнає змін. Детально розглянуто конфігурацію та принципи роботи цих інтерактивних платформ. Відмічено, що раціональне і комплексне використання ігрових елементів допомагає сконцентрувати увагу студентів на вирішенні поставлених завдань для досягнення освітніх цілей, а також зменшує психологічний дискомфорт в процесі навчання. Відзначено, що сучасний вчитель за допомогою використання Інтернет-ресурсів може урізноманітнити процес навчання, підвищити його ефективність та оптимізувати процес оцінювання отриманих знань.

Ключові слова: методика викладання, інформаційно-комунікаційні технології, дистанційні освітні технології, Quizlet, Kahoot, Wordwall.

Summary. The article is a study of the peculiarities of teaching a foreign language in the conditions of distance learning. It emphasizes that proficient knowledge of foreign languages expands opportunities and helps to fully integrate into the global community, becoming a necessary condition for a successful career. Distance learning is an effective means of successfully mastering foreign languages. Currently, the issues of methodological justification for the use of Internet resources in the process of distance learning, as well as their impact on effective interaction between teachers and students, as well as among students themselves, have become extremely relevant. Therefore, the aim of the article is to highlight the current issues of implementing interactive learning in foreign language lessons and the use of interactive platforms such as Quizlet, Kahoot, and Wordwall. Taking into account the methodology and specifics of distance learning of a foreign language, five key advantages of using distance educational technologies compared to traditional methods of language learning have been identified. Summarizing the domestic experience of educators and researchers, the following frequently mentioned internet services used during distance learning can be highlighted: Quizlet, Kahoot, and Wordwall. It is noted that effective feedback provided by interactive platforms activates the learning process, which

ultimately is the goal of applying any modern educational technologies. It is emphasized that Quizlet, Kahoot, and Wordwall services incorporate gaming elements within the educational system, but the system itself does not turn into a game, and the educational content remains unchanged. The configuration and working principles of these interactive platforms are thoroughly examined. It is noted that the rational and comprehensive use of gaming elements helps to focus students' attention on solving assigned tasks to achieve educational goals and reduces psychological discomfort during the learning process. It is highlighted that with the aid of Internet resources, modern teachers can diversify the learning process, enhance its effectiveness, and optimize the assessment of acquired knowledge.

Key words: *teaching methods, information and communication technologies, distance educational technologies, Quizlet, Kahoot, Wordwall.*

Вступ. Сьогодення характеризується двома основними тенденціями: зростаючою глобалізацією та швидким розвитком інформаційних технологій. Ці процеси відкривають широкі можливості для розвитку суспільної, політичної, комунікативної, ділової та професійної діяльності. Однак, успішна конкуренція в сучасному світі вимагає не лише здатності боротися на ринках капіталу, ресурсів, товарів, послуг і зайнятості, але й в сфері освіти.

Якісне володіння іноземними мовами розширює можливості та допомагає повноцінно інтегруватись у світове співтовариство. Для багатьох людей це стає необхідною умовою успішної кар'єри та ключем до досягнення успіху. Отримання освіти, участь у програмах, конференціях і грантах, стажування за кордоном, а також доступ до іноземних сайтів та видань – все це стає престижним, комфортним і часто необхідним для реалізації свого професійного потенціалу у різних сферах та напрямках.

Успішна професійна реалізація в різних сферах і напрямках вимагає не лише володіння рідною мовою, але й знання іноземної мови. Дистанційне навчання є ефективним засобом для успішного опанування іноземних мов, що підтверджується практичним досвідом.

Проблематика вивчення іноземної мови в умовах пандемії є предметом досліджень багатьох науковців і вчених, зокрема, Л. Русанова та Л. Сазанова у своєму дослідженні розкривають переваги і недоліки впровадження дистанційного навчання для вивчення іноземної мови у немовних закладах вищої освіти; Т. Колбіна та О. Олексенко розглядають особливості вивчення іноземної мови у закладах вищої професійного спрямування в умовах впливу пандемії COVID-19; О. Єфімова, С. Жицька, Н. Химай та А. Браєвська виокремлюють зміни, що сталися у формі онлайн-навчання у вивченні іноземної мови; Л. Морська та І. Блощинський вивчали потенціал використання інтернет-платформ у професійній іншомовній підготовці;

Т. Полонська окреслює переваги та недоліки впровадження дистанційної форми навчання іноземної мови у загальноосвітніх навчальних закладах.

На сьогоднішній день, питання методичного обґрунтування використання Інтернет-ресурсів у процесі дистанційного навчання, а також їх впливу на ефективну взаємодію між вчителем і учнями, а також між самими школярами стали надзвичайно актуальними. Ці питання потребують проведення комплексних і детальних наукових досліджень. Висвітлення цих проблем та практична реалізація отриманих наукових результатів сприятимуть оптимізації навчального процесу в умовах дистанційного навчання, що визначає актуальність дослідження.

Метою статті є висвітлення актуальних питань реалізації інтерактивного навчання на уроках іноземної мови та використанні інтерактивних платформ Quizlet, Kahoot та Wordwall.

Методологія та методи дослідження. Під час дослідження ми застосовували такі методи: аналіз, систематизація та узагальнення психолого-педагогічної літератури із проблем дослідження; теоретичне моделювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 2000 році Міністерством освіти України була затверджена концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. Згідно з цією концепцією, дистанційна освіта розглядається як форма навчання, що має бути рівноцінною до очної, вечірньої, заочної форм навчання та екстернату. Вона реалізується переважно за допомогою дистанційних технологій навчання. Іншими словами, дистанційна освіта дозволяє здобувати навчання та необхідні знання віддалено від навчального закладу, за допомогою освітніх технологій та різних комунікаційних засобів. В. М. Кухаренко розглядає дистанційне навчання як форму здобуття знань і умінь на відстані шляхом інформатизації з використанням усіх технологій навчання. Крім того, дистанційним навчанням дослідник називає сукупність інформаційних технологій, за допомогою яких учень отримує основний обсяг матеріалу завдяки інтерактивній взаємодії, не виключаючи самостійну роботу та контроль і оцінку знань, умінь і навичок [5, с. 42]

Враховуючи методіку і специфіку дистанційного навчання іноземної мови, відзначимо наступні переваги застосування дистанційних освітніх технологій порівняно із традиційними методами навчання іноземної мови:

– analytics (аналітика). Застосовуючи електронні освітні технології під час викладання іноземної мови, виникає можливість отримати детальну інформацію про процес навчання (особливості поведінки

учнів у віртуальному середовищі, сам процес навчання, оцінювання результатів навчання і встановлення зворотного зв'язку;

– free access (вільний доступ). Інтернет надає доступ до будь-якого електронного освітнього ресурсу іноземною мовою із будь-якого місця світу і у будь-який час доби;

– adaptivity (адаптивність). У викладачів іноземної мови з'являється можливість змінювати і підлаштовувати електронні освітні ресурси під учнів, що дозволяє зробити процес навчання іноземної мови особистісно орієнтованим і результативнішим [1, с. 103];

– assessment (оцінювання). Дистанційні технології надають можливість зробити процес оцінювання формування компетенцій учнів безперервним і тривалим;

– agility (гнучкість). Інформаційні технології дозволяють швидше перебудовувати навчальні плани і розширювати їх за необхідністю, а також забезпечують комунікацію педагога і учнів різноманітними засобами [6, с. 248].

Використання інтернет- та інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє розширити можливості освітнього процесу та зацікавити учнів у навчанні. Створення умов, в яких діти самостійно використовують навчальні матеріали, знаходять завдання та їх виконують, сприяє поліпшенню граматичних навичок. Саме тому важливо зазначити, що Інтернет-платформи мають необмежений потенціал як у присутності вчителя, так і в самостійній навчальній діяльності учнів поза аудиторією. Вони надають можливість школярам самостійно перевіряти правильність виконаних вправ, покращувати граматичні навички, активізувати необхідний лексичний матеріал, користуватися енциклопедичними та довідковими ресурсами для пошуку інформації, індивідуалізувати процес навчання [3, с. 82].

Резюмуючи вітчизняний досвід педагогів і дослідників, можна виділити такі найчастіше згадувані інтернет сервіси, що використовуються під час дистанційного навчання – Quizlet, Kahoot та Wordwall. Варто зазначити, що ці сервіси використовують елементи гри в рамках навчальної системи, але сама система не перетворюється на гру, і навчальний матеріал не змінюється. Раціональне і комплексне використання елементів змагань, визначення переможців, поступового ускладнення завдань за рівнями, нарахування балів та бонусів та інших гральних елементів необхідно для того, щоб зосередити увагу студентів на вирішенні поставлених завдань і досягненні освітніх цілей.

Зростання інтересу до впровадження освітніх платформ Quizlet, Kahoot та Wordwall в навчальний процес пояснюється також тим, що

сприяє оптимізації навчального процесу, реалізуючи наступні дидактичні принципи (таблиця 1) [2, с. 35].

Таблиця 1

**Дидактичні принципи, які реалізуються
при впровадженні в навчальний процес освітніх платформ
Quizlet, Kahoot та Wordwall**

Дидактичний принцип	Засоби реалізації принципу
Принцип свідомості і активності	Миттєвий зворотній зв'язок і можливість оцінювання і самооцінювання
Принцип наочності	Мультимедійно-динамічна форма подачі матеріалу
Принцип послідовності і систематичності	Поступове ускладнення умов гри і ігрового матеріалу
Принцип індивідуалізації навчання	Можливість вибору індивідуальної траєкторії
Принцип доступності та посиленості	Можливість самостійно вибрати складність навчального матеріалу
Принцип міцності	Залучення емоцій учнів

Quizlet це багатофункціональна освітня платформа, яка надає можливість вивчення, багатоступінчастого тренування, закріплення та контролю матеріалу (як лексичного так і граматичного) з різних галузей знань.

Сама платформа особистісно орієнтована і не містить систему оцінювання знань, що сприяє максимальному взаємодії учня і платформи. Своєю багатофункціональністю Quizlet відмінно підходить для навчання іноземній мові, тому що матеріал, який використовується в платформі, вибирається викладачем, тому може мати професійну прив'язку, створену між фаховими дисциплінами і спеціальними текстами.

Quizlet економить час викладача, так як одноразове занесення матеріалу в програму дає можливість його використання в якості бази для створення інших сетів. Можливо багаторазове використання одноразово створеного сету, з різними групами учнів, які володіють різним рівнем знань. Є можливість копіювання, комбінування сетів і створення нових наборів карток.

За допомогою Quizlet можна активно розвивати лексичну та граматичну компетенції і в тій чи іншій мірі формувати всі види мовленнєвої діяльності іноземної мови (аудіювання, читання, письмо, говоріння). Для введення і демонстрації нового матеріалу використовуються флеш-картки (Flash Cards), які вчитель може створити

на основі тих лексичних одиниць, які проходять його учні в даний момент. Quizlet запропонує кілька варіантів перекладу до заданого користувачем слова, а також підбере картинку. При роботі з флеш-картками є можливість прослухати слово, а також записати свій голос. Крім флеш-карток, можливе створення діаграм (Diagrams), для візуалізації і вивчення лексики та граматики складних і абстрактних термінів.

Для контролю пропонується окремий тестовий режим (Test) і різноманітні ігри (Space Gravity, Scatter, Space Race). Також за допомогою платформи «Quizlet» можна організовувати інтерактивну групову роботу (QuizletLive) в класі в форматі змішаного навчання. QuizletLive є різновидом Student Response System (SRS), коли всі учні, маючи смартфон з виходом в інтернет, виконують колективне завдання [8].

Kahoot. Розглядаючи інтерактивну платформу Kahoot, необхідно відмітити, що сьогодні вона використовується в якості унікальної освітньої технології в навчальних закладах по всьому світу. Як об'єкт педагогічного інтересу, сервіс Kahoot може бути розглянутий, як інтерактивна альтернативна тестова система, яка дозволяє оцінювати швидкість і якість засвоєння матеріалу учнями, а також привносить в процес навчання момент змагання та ігри.

Серед переваг Kahoot користувачі відзначають наступні: зрозумілий інтерфейс; можливість створювати різні типи тестів; можливість створювати тести в форматі ігрових механік; серйозні ігрові механіки в будь-якому вигляді тесту або вікторини; різноманітність тестів; створені завдання дозволяють включити в них фотографії і навіть відео фрагменти; темп виконання вікторин, тестів регулюється шляхом введення часової межі для кожного питання; інтерактивний режим, коли в режимі реального часу учні бачать, як проходить гра і хто перемагає; можливості для швидкого створення тестів, опитувань, дискусій; хороші можливості в безкоштовній версії сервісу.

Kahoot дозволяє опитувати чи тестувати студентів під час аудиторної роботи за допомогою їх особистих мобільних пристроїв, комп'ютера або смартфона вчителя і екрану або інтерактивної дошки. Також необхідне підключення до мережі інтернет учнів і вчителя. Kahoot надає можливість своїм користувачам створювати власні тести та опитування у вигляді інтерактивних онлайн вікторин або використовувати вже створені розробниками і іншими користувачами вікторини. Для створення оригінальної вікторини користувач реєструється на сайті getkahoot.com і отримує доступ до інструментів сервісу.

Викладач підключає своїх студентів до вікторини за допомогою оригінального коду вікторини (Game Pin), який учні вводять на сайті kahootit.com або в мобільному додатку Kahoot, який заздалегідь

скачують. Підключаючись до вікторини, учасники придумують собі ігрові імена, якщо вчитель вибирає класичний індивідуальний режим (Classic) або назву команди, якщо використовується режим командної роботи (Team Mode). Після того, як всі учасники підключилися, вчитель тисне кнопку Start і запускає опитувальник або тест. Після закінчення вікторини на екрані з'явиться п'єдестал з трьома найбільш активними і точними у своїх відповідях учасниками. Крім того, вчитель може проаналізувати статистику. Докладний аналіз результатів дозволяє виявити місця в навчанні, що вимагають більш глибокого вивчення або повторення. Також є можливість вести статистику по кожному учню, відстежувати його прогрес і проводити процедуру оцінювання об'єктивно [7].

WordWall – багатофункціональний інструмент, що допомагає вирішити одне з головних завдань – підвищити мотивацію студентів, активізувати їх пізнавальну діяльність. Дана платформа – хмарний сервіс для організації та підтримки освітніх процесів із безкоштовним відкритим освітнім ресурсом, що містить як представлені в режимі загального доступу готові навчальні матеріали, так і конструктор для самостійної розробки нових інтерактивних навчально-методичних матеріалів.

Середовище Wordwall можна використовувати не лише для створення дидактичних вправ, завдань та ігор, що з легкістю відтворюються на комп'ютері, планшеті, телефоні чи інтерактивній дошці, а й матеріалів для роздруку. Друкувати заготовки можна з сайту або завантажити у вигляді файлу PDF, а використовувати як додаток до гри чи як окрему вправу. Сервіс Wordwall є сучасним інструментом для зацікавленості студентів і урізноманітнення заняття.

Інтерактивні вправи можуть мати різні теми. Кожна тема змінює вигляд вправи, використовуючи різну графіку, шрифти та звуки. Крім того викладач може використовувати додаткові можливості встановлення таймера або редагування гри. Будь-яку створену вправу можна зробити загальнодоступною. Це дасть змогу надсилати посилання на сторінку вправи у електронному листі, через соціальні мережі тощо. Це також дозволить іншим викладачам знаходити вправу у результатах пошуку спільноти, користуватися нею і створювати інші вправи на її основі. Якщо бажаєте, ви можете залишити прави приватними, тоді лиш ви матимете до них доступ.

Необхідно зазначити, що вправи створюються за допомогою шаблонів. Ці шаблони включають знайомі класичні формати, як-от вікторина і кросворд. На платформі також є аркадні ігри, наприклад, погоня в лабіринті і літак, а ще інструмент для управління класом, як-от план розсадження.

Важливим є те, що наповнюючи свою гру матеріалом, вчитель у процесі підготовки можна змінити шаблон, без втрати введених даних. Це дає змогу підібрати найбільш ефективний формат подачі готового продукту для кожного класу або ж для кожного учня індивідуально. До інтерактивних вправ можна добирати різні теми, кожна з яких змінює зовнішній вигляд за рахунок різної графіки, шрифтів і звуку. Також у ході створення гри можна знайти додаткові варіанти, щоб встановити таймер або змінити хід гри.

Вправи Wordwall можна розмішувати на інших сайтах, використовуючи фрагмент коду HTML. Він працює так само, як функція додавання відео з YouTube чи Vimeo, що надає вам версію вправи, яку можна відтворювати на вашому власному сайті. Це відмінний спосіб для вдосконалення блогу чи віртуального навчального середовища [9].

Узагальнюючи переваги інтерактивних платформ Quizlet, Kahoot та Wordwall, варто відзначити найважливіші [4, с. 253]:

- можливість самостійно створювати навчальні модулі для кожної теми, групи, заняття;
- підвищення мотивації учнів, завдяки новизні, мультимедійності та змагальному компоненту;
- можливість урізноманітнити форми роботи на занятті;
- неупереджена перевірка вправ і моментальні результати гри;
- можливість залучення в роботу пасивних учнів та інтровертів;
- легкість і доступність у використанні як для педагогів, так і для учнів.

Висновки з дослідження. Отже, сучасний педагог володіє значним ресурсом в умовах дистанційного навчання – інформаційно-комунікаційні технології, які допомагають урізноманітнити процес навчання, зробити його більш сучасним і цікавим для учнів. Впровадження інтерактивних платформ Quizlet і Kahoot у навчальний процес підвищує ефективність навчання і стимулює активність учнів як на заняттях, так і під час самостійної роботи. Майбутні наукові розвідки необхідно спрямувати на подальше використання Інтернет-ресурсів для навчання учнів, що сприятиме покращенню ефективності самостійної роботи, надаватиме нові можливості для творчого самовираження, а також дозволить вчителю впроваджувати сучасні форми і методи навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Близнюк Л. М., Козак А. В., Шостак У. В. Вивчення іноземної мови в часи пандемії: криза чи шанс. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 38. С. 102–105.

2. Гладун М. А., Сабліна М. А. Сучасні онлайн інструменти інтерактивного навчання як технологія співробітництва. *Open Educational E-environment of modern university*. 2018. № 4. С. 33–43.
3. Карпушина М., Шумило І. Використання освітніх інтернет-платформ у навчанні іноземної мови. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Інформатизація вищого навчального закладу. 2018. № 903. С. 81–87.
4. Коваленко А. Дистанційне навчання іноземної мови за умов пандемії: специфіка форм і методів роботи. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип 35. Т. 3. С. 250–255.
5. Кухаренко В. М., Рибалко О. В., Сиротенко Н. Г. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс: навчальний посібник. Харків : НТУ «ХПІ», «Торсінг», 2002. 320 с.
6. Тарасюк А. М. Психолого-педагогічні особливості дистанційного навчання іноземної мови у ВНЗ. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 40. С. 247–251.
7. Kahoot. URL: <https://kahoot.com/what-is-kahoot/> (дата звернення 23.05.2023).
8. Quizlet. URL: <https://quizlet.com> (дата звернення 23.05.2023).
9. Wordwall. URL: <https://wordwall.net/uk> (дата звернення 23.05.2023).

UDC 378.147.091.33:004.773.6]:811.111

DOI <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2023.23.264-271>

Olha Kudelska,

*Assistant of the Department of English Philology,
Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubinsky Pedagogical University
<https://orcid.org/0000-0002-7314-5812>
Vinnytsia, Ukraine*

Olena Melnytska,

*Assistant of the Department of English Philology,
Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubinsky Pedagogical University
<https://orcid.org/0000-0002-0397-9352>
Vinnytsia, Ukraine*

The effectiveness of social media in teaching English

Ефективність використання соціальних мереж у навчанні англійської мови

Summary. *This article explores the effectiveness of social media platforms and blogs in enhancing English language learning and development. The authors examine the relationship between social media usage, digital literacy, and language skills acquisition, highlighting the potential benefits and challenges*